

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0260

Nauji teisėtos darbuotojų migracijos keliai

2021 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl naujų teisėtos darbuotojų migracijos kelių (2020/2010(INI))

(2022/C 15/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 3 straipsnio 2 dalį, ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 79 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ypač į jos 4 protokolo 2 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 45 straipsnį,
- atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, ypač į jos 13 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį, ypač į jo 5, 6, 10, 12 ir 16 principus,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos Tarptautinės darbo konferencijos priimtus tarptautinius darbo standartus dėl darbo jėgos migracijos ir į 1990 m. gruodžio 18 d. JT Generalinės asamblėjos priimtą Tarptautinę konvenciją dėl visų darbuotojų migrantų ir jų šeimos narių teisių apsaugos,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 13 d. Komisijos komunikatą „Europos migracijos darbotvarkė“ (COM(2015)0240),
- atsižvelgdamas į 2016 m. balandžio 6 d. Komisijos komunikatą „Bendros Europos prieglobsčio sistemos reformavimas ir teisėtų kelių į Europą tiesimas“ (COM(2016)0197) ir į 2018 m. rugsėjo 12 d. Komisijos komunikatą „Teisėtų atvykimo į Europą būdų stiprinimas – neatsiejama suderintos ir visapusiškos migracijos politikos dalis“ (COM(2018)0635),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos komunikatą „Naujas migracijos ir prieglobsčio paktas“ (COM(2020)0609),
- atsižvelgdamas į 2015 m. lapkričio 11–12 d. Valetyje įvykusiame Europos Sąjungos ir Afrikos aukščiausiojo lygio susitikime migracijos klausimais priimtą veiksmų planą ir politinę deklaraciją, ypač į tas jų dalis, kurios skirtos teisėtai migracijai ir judumui,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gruodžio 10 d. Pasaulinį susitarimą dėl saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondą,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 12 d. rezoliuciją dėl padėties Viduržemio jūros regione ir poreikio nustatyti holistinį ES požiūrį į migraciją ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. sausio 15 d. darbo dokumentą dėl tinkamų teisėtos ekonominės migracijos kanalų plėtojimo ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 24 d. Komisijos komunikatą „2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksmų planas“ (COM(2020)0758),
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rezoliuciją dėl tarpvalstybinių ir sezoninių darbuotojų apsaugos Europoje COVID-19 krizės metu ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL C 58, 2018 2 15, p. 9.

⁽²⁾ PE573.223v01-00.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P9_TA(2020)0176.

⁽⁴⁾ OL L 186, 2019 7 11, p. 21.

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo Vidaus politikos generalinio direktorato Piliečių teisių ir konstitucinių reikalų teminio skyriaus 2015 m. rugsėjo mėn. tyrimą „Ieškant naujų sričių, kuriose būtų reikalingi darbo jėgos migracijos į Europos Sąjungą teisės aktai“ ir 2015 m. spalio mėn. tyrimą „ES bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis migracijos srityje“ ir 2019 m. kovo mėn. Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinio direktorato (DG EPRS) tyrimą „ES veiksmų nebuvimo teisėtos migracijos srityje kaštai“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 29 d. Komisijos „ES teisės aktų teisėtos migracijos srityje tinkamumo patikrą“ (toliau – tinkamumo patikra),
- atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 23 d. Komisijos Jungtinio tyrimų centro tyrimą „Svarbūs darbuotojai imigrantai: jų indėlis į Europos atsaką į COVID-19 pandemiją“ ir 2020 m. gegužės 19 d. techninę ataskaitą „Pažeidžiama darbo jėga: darbuotojai imigrantai kilus COVID-19 pandemijai“,
- atsižvelgdamas į Europos migracijos tinklo atliktus tyrimus,
- atsižvelgdamas į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos atliktus tyrimus,
- atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo migrantų žmogaus teisių klausimais veiklą ir pranešimus,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos darbą, ataskaitas ir rezoliucijas,
- atsižvelgdamas į Tarptautinės migracijos organizacijos darbą ir ataskaitas,
- atsižvelgdamas į 2004–2016 m. parengtą ES teisėtos darbo jėgos migracijos *acquis*, kuriame reglamentuojamos darbuotojų iš trečiųjų šalių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygos, įskaitant:
- 2009 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą 2009/50/EB dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų siekiant dirbti aukštos kvalifikacijos darbą ⁽⁵⁾ (toliau – Mėlynosios kortelės direktyva),
- 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/98/ES dėl vienos prašymų išduoti vieną leidimą trečiųjų šalių piliečiams gyventi ir dirbti valstybės narės teritorijoje pateikimo procedūros ir dėl valstybėje narėje teisėtai gyvenančių trečiųjų šalių darbuotojų ⁽⁶⁾ (toliau – Vieno leidimo direktyva),
- 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/36/ES dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir buvimo tikslu dirbti sezoniniais darbuotojais sąlygų ⁽⁷⁾ (toliau – Sezoninių darbuotojų direktyva),
- 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/66/ES dėl bendrovės viduje perkeliamų trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų ⁽⁸⁾ (toliau – Perkėlimo bendrovės viduje direktyva),
- 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų ⁽⁹⁾,

⁽⁵⁾ OL L 155, 2009 6 18, p. 17.

⁽⁶⁾ OL L 343, 2011 12 23, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 94, 2014 3 28, p. 375.

⁽⁸⁾ OL L 157, 2014 5 27, p. 1. Bendrovės viduje perkeliama asmenys iš įmonės, įsteigtos už ES ribų, komandiruojami į tai pačią įmonių grupę priklausančią ES įsteigtą įmonę.

⁽⁹⁾ OL L 132, 2016 5 21, p. 21.

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 7 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir apsigyvenimo siekiant dirbti aukšto lygio įgūdžių reikalaujantį darbą sąlygų (COM(2016)0378) ir į 2017 m. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos pozicijas,
- atsižvelgdamas į direktyvas, kuriomis reglamentuojamos bendresnio pobūdžio trečiųjų šalių piliečių kategorijų atvykimo ir apsigyvenimo sąlygos ir teisės, pavyzdžiui, į direktyvas dėl teisės į šeimos susijungimą⁽¹⁰⁾ ir dėl trečiųjų šalių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į direktyvas, kuriomis reglamentuojamos trečiųjų šalių piliečių, kurie atvyksta į ES ne darbo tikslais, bet kuriems leidžiama dirbti, kategorijų atvykimo ir buvimo sąlygos, pavyzdžiui, direktyvą, kuria asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, po jų statuso pripažinimo suteikiama teisė įsidarbinti ir dirbti savarankiškai, arba direktyvą, kuria tarptautinės apsaugos prašytojams teisė įsidarbinti suteikiama ne vėliau kaip po devynių mėnesių nuo jų prašymo pateikimo,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0143/2021),
- A. kadangi dabartinė Sąjungos teisėtos darbuotojų migracijos teisės aktų sistema yra susiskaldžiusi ir apima sektorių direktyvas, kuriose išdėstytos konkrečių trečiųjų šalių piliečių kategorijų atvykimo ir apsigyvenimo sąlygos;
- B. kadangi dėl taisyklių kratinio, pagrįsto 27 nacionaliniais požiūriais, Sąjunga ir valstybės narės tampa nepatraukliomis šalimis teisėtai migracijai;
- C. kadangi, nepaisant Europos migracijos darbotvarkėje įtvirtintų ketinimų laikytis visapusiško požiūrio, nuo 2015 m. teisėtos migracijos klausimas beveik neįtrauktas rengiant ES migracijos politiką;
- D. kadangi į naują migracijos ir prieglobsčio paktą neįtraukta jokių konkrečių pasiūlymų dėl teisėtos darbo jėgos migracijos, nors teisėta darbo jėgos migracija yra būtina siekiant vykdyti visapusišką migracijos ir prieglobsčio politiką;
- E. kadangi dabartinė teisės aktų sistema nukreipta į užimtumą tarptautinėse korporacijose (Perkėlimo bendrovės viduje direktyva) arba Sąjungos darbo rinkos sektoriuose, kuriuose reikia aukštos kvalifikacijos darbuotojų ar mokamas didelis darbo užmokestis (Mėlynosios kortelės direktyva), ir tik viena direktyva yra orientuota į mažesnę darbo užmokestį gaunančių darbuotojų migraciją (Sezoninių darbuotojų direktyva);
- F. kadangi ES trūksta darbuotojų, turinčių specialaus lygio kvalifikaciją, darbuotojų tam tikruose sektoriuose ir tam tikram darbui dirbti, įskaitant žemos kvalifikacijos darbą⁽¹²⁾; kadangi 2018 m. Komisijos komunikate dėl teisėtų atvykimo į Europą būdų stiprinimo atkreipiamas dėmesys į tai, kad trūksta kvalifikuotų prekybininkų ir mažiau formalijų įgūdžių turinčių specialistų;
- G. kadangi COVID-19 pandemija parodė, kad esame labai priklausomi nuo būtiniausių paslaugų sektoriuose dirbančių darbuotojų ir kad darbuotojai migrantai atlieka pagrindinį vaidmenį teikiant būtiniausias paslaugas ES, kurios visuomenė sparčiai senėja ir kurioje vidutiniškai 13 proc. svarbių darbuotojų yra imigrantai⁽¹³⁾; kadangi COVID-19 smarkiai paveikė migrantus, jų šeimas, priimančiąsias bendruomenes ir kilmės šalis, taip pat padidino esamą darbuotojų migrantų ir jų šeimų pažeidžiamumą, kurį jie patiria visoje ES, pakenkė jų judumui, galimybei patekti į darbo rinką, teisei į deramas darbo sąlygas, galimybei gauti socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas;

⁽¹⁰⁾ 2003 m. rugsėjo 22 d. Tarybos direktyva 2003/86/EB dėl teisės į šeimos susijungimą (OL L 251, 2003 10 3, p. 12).

⁽¹¹⁾ 2003 m. lapkričio 25 d. Tarybos direktyva 2003/109/EB dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso (OL L 16, 2004 1 23, p. 44).

⁽¹²⁾ C teminio skyriaus tyrimai „Ieškant naujų sričių, kuriose būtų reikalingi darbo jėgos migracijos į Europos Sąjungą teisės aktai“ ir „ES bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis migracijos srityje“.

⁽¹³⁾ F. Fasani ir J. Mazza „Svarbūs darbuotojai imigrantai: jų indėlis į Europos atsaką į COVID-19 pandemiją“, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2020 m.

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

H. kadangi priėmus Pasaulinį susitarimą dėl saugios, tvarkingos ir teisėtos migracijos didinamas bendradarbiavimas migracijos srityje ir jame pripažįstamos bendros visų valstybių narių pareigos atsižvelgti į viena kitos poreikius ir susirūpinimą keliančius klausimus dėl migracijos, taip pat visa apimantis išipareigojimas gerbti, saugoti ir įgyvendinti visų migrantų žmogaus teises, neatsižvelgiant į jų migracijos statusą, kartu skatinant visų bendruomenių saugumą ir klestėjimą;

1. visų pirma pažymi, kad migracija yra normalus reiškinys ir kad žmonės nuolat keliauja iš vienos vietos į kitą; atkreipia dėmesį į trečiųjų šalių piliečių indėlį, kuriuo jie praturtina mūsų visuomenes, ekonomiką ir kultūrą, ir pabrėžia, kad migracija turi būti tvarkingai ir saugiai valdoma bei reguliuojama; yra įsitikinęs, kad, siekiant sukurti naujus teisėtos darbuotojų migracijos būdus, ES turėtų nustatyti plataus užmojo ir perspektyvius tikslus, kartu veiksmingai pasinaudodama esama teisine ir politikos sistema ir ją tobulindama;

Dabartinė ES teisės aktų sistema

2. pažymi, kad SESV 79 straipsnyje yra numatyta galimybė valdyti teisėtą migraciją Sąjungos lygmeniu ir įpareigojimas valstybėms narėms kurti bendrą imigracijos politiką, be kita ko, apimančią trečiųjų šalių piliečiams taikomas bendras taisykles dėl atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų, taip pat teisėtai Sąjungoje gyvenančių trečiųjų šalių piliečių teisių apibrėžimą, įskaitant sąlygas, reglamentuojančias judėjimo ir apsigyvenimo laisvę kitose valstybėse narėse; pripažįsta, kad SESV 79 straipsnio 5 dalyje užtikrinama teisė valstybėms narėms nustatyti į jų teritoriją ieškoti darbo atvykstančių trečiųjų šalių piliečių priėmimo apimtis;

3. pabrėžia teigiamą ES teisėtos darbuotojų migracijos teisės aktų sistemos poveikį, kurį Komisija apibrėžė atlikusi tinkamumo patikrą; atkreipia dėmesį į tam tikrą esamą sąlygų, procedūrų ir teisių suderinimo lygį ir didesnę teisinę tikrumą trečiųjų šalių piliečiams, darbdaviams ir vietos, regioninėms ir nacionalinėms administracijoms; be to, atkreipia dėmesį į šio suderinimo naudą konkurencijai ES darbo rinkose;

4. pabrėžia, kad ES požiūris į teisėtą darbo jėgos migraciją savaime nereiškia, kad nereikia nacionalinės teisės aktų sistemos; vis dėlto primena, kad galiojanti Sąjungos sistema, kuria reglamentuojama teisėta migracija į Sąjungą, yra susiskaidžiusi, joje daugiausia dėmesio skiriama konkrečioms darbuotojų kategorijoms, visų pirma darbuotojams, dirbantiems didelio darbo užmokesčio sektoriuose, pagal ją šių kategorijų darbuotojams netaikomos vienodos sąlygos, be kita ko, numatant skirtingo lygio teises, ir leidžiama lygiagrečiai taikyti nacionalines teises sistemas; pabrėžia, kad dėl dabartinio asimetrinio nacionalinių ir ES teisės aktų derinio, atspindinčio nacionalinių darbo rinkų skirtumus, šios nacionalinės teisės aktų sistemos konkuruoja tarpusavyje ir su Sąjungos sistema, o tai, be kita ko, reiškia biurokratinės procedūros tiek potencialiems darbuotojams, tiek darbdaviams;

5. yra įsitikinęs, kad taikant tokį metodą gali būti patenkinti tik trumpalaikiai poreikiai ir nėra siekiama Sąjungos tikslo sukurti visapusišką požiūrį į migracijos politiką; mano, kad gerai parengta ir gerai valdoma teisėta darbo jėgos migracija gali būti tiek siunčiančių, tiek priimančių šalių klestėjimo, inovacijų ir augimo šaltinis;

6. pabrėžia, kad atlikdama tinkamumo patikrą Komisija padarė panašią išvadą ir nustatė, kad reikia šalinti nenuoseklumus, spragas ir trūkumus, taikant daug ir įvairių priemonių, įskaitant teisėkūros priemones; be to, atkreipia dėmesį į teigiamą naujų teisėtos darbo jėgos migracijos būdų poveikį mažinant neteisėtą migraciją, kuri yra pavojinga darbo Sąjungoje ieškantiems trečiųjų šalių piliečiams ir gali turėti neigiamą poveikį valstybių narių darbo rinkoms;

7. supranta, kad dabartinė teisėtą migraciją reglamentuojanti Sąjungos sistema iš dalies buvo sukurta siekiant užkirsti kelią išnaudojimui darbe ir apsaugoti darbuotojų, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, teises; vis dėlto reiškia kritiką dėl to, kad galiojančios direktyvos turi tik ribotą poveikį išnaudojimo darbe prevencijai ir kad darbuotojai migrantai toliau susiduria su nevienodu požiūriu ir išnaudojimu darbe; ragina Sąjungą imtis suderintų veiksmų, kad būtų sprendžiami tokie nevienodo požiūrio ir išnaudojimo klausimai; mano, kad ribotos trukmės veiklos leidimų taikymas nustatčius išnaudojimo atvejus yra tinkama nacionalinio lygmens praktika, kurią reikėtų skatinti Sąjungos lygmeniu; pabrėžia, kad reikia priemonių, kuriomis būtų gerinamas prieinamumas ir veiksmingumas vykdant darbo vietos stebėseną; pabrėžia, kad turėtų būti sukurti veiksmingi skundų teikimo mechanizmai, siekiant apsaugoti visus darbuotojus migrantus nuo išnaudojimo, laikantis 2009 m. Sankcijų darbdaviams direktyvos⁽¹⁴⁾, kuria visų pirma turėtų būti užtikrinta veiksminga teisė kreiptis į teismą ir pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, taip užtikrinant vienodas sąlygas;

⁽¹⁴⁾ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai (OL L 168, 2009 6 30, p. 24).

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

Supaprastinto metodo taikymas

8. atkreipia dėmesį į tai, kad taikant dabartinę teisės aktų sistemą ir valstybėms narėms skirtingai įgyvendinant esamas direktyvas, trečiųjų šalių piliečiams taikomame reglamentavime yra daug nenuoseklumų, kalbant apie vienodą požiūrį, atvykimo ir pakartotinio atvykimo sąlygas, leidimą dirbti šalyje, gyventojų statusą, judumą Europos Sąjungoje, socialinės apsaugos sistemas, kvalifikacijų pripažinimą ir šeimos susijungimą; pažymi, kad šie nenuoseklumai gali trukdyti integracijai; be to, akcentuoja, kad dėl šių nenuoseklumų taip pat kyla sunkumų įmonėms, kuriose dirba trečiųjų šalių piliečiai⁽¹⁵⁾, ir vietos valdžios institucijoms, teikiančioms paslaugas, kuriomis siekiama užtikrinti integraciją; ragina nacionaliniu lygmeniu skleisti įmonėms svarbią informaciją;

9. pabrėžia, kad visapusiška Sąjungos teisėtos migracijos sistema kaip holistinio požiūrio į migraciją dalis turi pridėtinės vertės, nes ja suteikiamos galimybės teisėtai ir saugiai su darbu susijusiai migracijai, gerinamos trečiųjų šalių piliečių galimybės patekti į Sąjungos darbo rinką, labiau skatinama teisėta migracija, pritraukiami darbuotojai, besimokantys asmenys ir įmonės, kurie reikalingi ES ir nacionalinėse darbo rinkose, padedama suardyti nusikalstamą neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis verslo modelį, užtikrinama, kad trečiųjų šalių darbuotojams būtų taikomos pagrindinės teisės, gerinamos jų galimybės dirbti deramomis sąlygomis ir skatinama lygiateisė vyrų ir moterų integracija; mano, kad toks holistinis požiūris naudingas darbuotojams, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, ir jų šeimoms, priimančiosioms bendruomenėms ir kilmės šalims;

10. pakartoja, kad pirmieji praktiniai veiksmai, kurių reikia imtis, yra geresnis ir nuoseklesnis dabartinės teisės aktų sistemos įgyvendinimas, geresnis esamose direktyvose nustatytų teisių vykdymo užtikrinimas ir geresnė informacijos sklaida, siekiant didinti informuotumą apie taikomas procedūras;

11. rekomenduoja supaprastinti ir suderinti teisės aktų sistemą suderinant galiojančių teisėtos migracijos direktyvų nuostatas dėl prašymų teikimo procedūrų, priėmimo ir atsisakymo priimti pagrindų, procedūrinių garantijų, vienodo požiūrio taikymo, patekimo į darbo rinką, įskaitant teisę keisti darbdavį, šeimos susijungimo pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką ir judumo Europos Sąjungoje;

12. palankiai vertina Europos Komisijos planuojamą Vieno leidimo direktyvos peržiūrą; siūlo išplėsti šios direktyvos taikymo sritį ir taikymą, kad ji apimtų platesnę darbuotojų kategoriją; be to, palankiai vertina Komisijos planuojamą Ilgalaikio gyventojų statuso direktyvos peržiūrą, nes tai suteiktų galimybę didinti judumą ir supaprastinti bei suderinti procedūras; laukia būsimos Komisijos įgyvendinimo ataskaitos dėl Sezoninių darbuotojų direktyvos, kurioje turėtų būti išsamiai išnagrinėtos nuostatos dėl gyventojų statuso, vienodo požiūrio ir ilgiausio buvimo laikotarpio; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę atlikti šios direktyvos peržiūrą po to, kai bus atliktas jos vertinimas; ragina Komisiją pateikti atitinkamų teisėkūros veiksmų pasiūlymus, kad būtų patobulintos esamos direktyvos, suderinant jas pagal pačias palankiausias nuostatas;

Judumo Europos Sąjungoje gerinimas

13. pabrėžia tai, kad trečiųjų šalių piliečių judumas Europos Sąjungoje yra pagrindinė ES teisėtos migracijos politikos sudedamoji dalis, nes tokiu būdu suteikiama aiški pridėtinė vertė, kurios negalima pasiekti valstybių narių lygmeniu; primena, kad laisvas darbuotojų judėjimas padeda suderinti paklausą ir pasiūlą ES darbo rinkose ir kilus krizei taip pat gali prisidėti prie darbo rinkos pritaikymo ir bendro ekonomikos augimo;

14. ragina valstybes nares stiprinti nacionalinių valdžios institucijų veiklos koordinavimą, susijusį su trečiųjų šalių piliečių judumo Europos Sąjungoje programomis; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia sudaryti palankesnes sąlygas rinkti duomenis, statistinę ir patvirtinamąją informaciją, stiprinti nacionalinių valdžios institucijų dalijimąsi informacija, veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą siekiant pagerinti *acquis* veiksmingumą ir efektyvumą ir kuo geriau išnaudoti ES pridėtinę vertę;

⁽¹⁵⁾ Atliekant tinkamumo patikrą buvo nustatytos šios pagrindinės sritys, kuriose esama daugiausia vidinių suderinamumo problemų: prašymų teikimo procedūros, priėmimo ir gyvenimo šalyje sąlygos (įskaitant prašymų atmetimo ir leidimų atšaukimo priežastis), vienodo požiūrio taikymas sąlygos, judumas Europos Sąjungoje ir šeimos susijungimas.

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

15. pabrėžia, kad taikant labiau suderintas ir nuolaidesnes taisykles, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos judumui Europos Sąjungoje, būtų sukurta paskata trečiųjų šalių piliečiams ir pozityvioji priemonė darbdaviams, taip pat būtų padedama valstybėms narėms užpildyti spragas savo darbo rinkoje ir suteiktas stimulus jų ekonomikai; akcentuoja, kad didesnis judumas ES taip pat suteiktų galimybę trečiųjų šalių piliečiams, kurie jau yra ES, pagerinti savo integracijos perspektyvas;

16. pažymi, kad neseniai priimtose direktyvose dėl studentų, tyrėjų ir bendrovės viduje perkeliamų asmenų trečiųjų šalių piliečiams suteikiamos daug platesnės judumo teisės, nei anksčiau priimtose teisėtose migracijos direktyvose, pavyzdžiui, pradinėje Mėlynosios kortelės direktyvoje ir Ilgalaikio gyventojų statuso direktyvoje;

17. rekomenduoja, kad įgyvendinant pirmąjį veiksmą, kuriuo siekiama supaprastinimo, būtų stiprinamos judumo Europos Sąjungoje teisės, nustatytos visose dabartinėse teisėtose migracijos direktyvose; pakartoja, kad Komisija turėtų pasiūlyti atitinkamus teisėkūros veiksmus;

Specialistų rezervo sukūrimas

18. pabrėžia, kad reikia naujų įrankių, siekiant padėti darbdaviams rasti potencialius darbuotojus, spręsti darbo jėgos rinkoje trūkumo klausimą ir sudaryti geresnes sąlygas trečiosiose šalyse įgytos formaliosios kvalifikacijos ir igūdžių pripažinimui Sąjungos lygmeniu; pabrėžia tai, kad darbdaviai ir trečiųjų šalių piliečiai turėtų būti geriau informuojami apie teisėtą migraciją į ES ir kad reikia plėsti struktūrizuotą ir prasmingą dialogą apie teisėtą migraciją su atitinkamomis trečiosiomis šalimis;

19. rekomenduoja sukurti ES specialistų rezervo ir pasiūlos bei paklausos suderinimo platformą, kuri veiktų pagal vieno langelio principą ir kuri būtų skirta trečiųjų šalių darbuotojams, ES darbdaviams ir nacionalinėms administracijoms; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija planuoja nagrinėti galimybę plėtoti tokį specialistų rezervą; rekomenduoja, kad tai apimtų visus žemos, vidutinės ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų, samdomų ir savarankiškai dirbančių asmenų, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones bei startuolius, užimtumo sektorius; pažymi, kad tokios platformos veikloje dalyvaujant ES ir kilmės šalių valstybinėms užimtumo tarnyboms, taip pat ir vietos lygmeniu, būtų galima padėti stiprinti valstybių narių ir trečiųjų šalių partnerystes ir didinti jų tarpusavio pasitikėjimą, sukurti aplinką investicijoms bei padėti tinkamiau reaguoti į vietos užimtumo poreikius ar darbo jėgos trūkumą rinkoje; rekomenduoja sudaryti palankesnes sąlygas trečiosioms šalims dalyvauti naudojant tokį specialistų rezervą, pvz., internetu arba per ES ir valstybių narių diplomatinės atstovybes;

20. pabrėžia, kad toks ES specialistų rezervas galėtų būti svarbi nauja priemonė siekiant suderinti igūdžių pasiūlą su nacionalinėmis darbo rinkomis ir ją valdyti, o ES galėtų atlikti svarbų vaidmenį kuriant, stebint ir prižiūrint tokią priemonę, be kita ko, teikdama finansavimą ir dalydamasi žiniomis; rekomenduoja, kad platforma būtų naudojama dalyvaujančių valstybių narių ir trečiųjų šalių švietimo ir mokymo reikalavimams patikslinti ir geriau suderinti; mano, kad suderinta ES lygmens paraiškų teikimo sistema, pagrįsta šiuo specialistų rezervu, padėtų sumažinti biurokratiją valstybių narių lygmeniu; mano, kad ES gali atlikti svarbų vaidmenį iš anksto patikrinant kandidatų kvalifikaciją, kalbų mokėjimo lygį ir igūdžius; pabrėžia tikslinės informacijos sklaidos svarbą skatinant naudotis specialistų rezervu ir pasiūlos bei paklausos suderinimo platforma trečiosiose šalyse ir dalyvaujančiose valstybėse narėse;

21. rekomenduoja, kad visose valstybėse narėse būtų supaprastintas, paspartintas, teisingiau vykdomas ir racionalizuotas diplomų, pažymėjimų ir kitų profesinių kvalifikacijų, įskaitant formaliai ir neformaliai mokantis trečiosiose šalyse įgytus igūdžius, vertinimas, abipusis pripažinimas ir sertifikavimas, vykdamas pagreitintas procedūras ir palengvinant prieigą prie informacijos; mano, kad tai sustiprintų judumą Europos Sąjungoje; pabrėžia, kad Europos kvalifikacijų sandara yra geras pagrindas susieti trečiųjų šalių kvalifikacijų sistemas su bendra ES orientacine sistema;

22. primygtinai ragina valstybes nares pagal 2012 m. Tarybos rekomendaciją⁽¹⁶⁾ nedelsiant sukurti mechanizmus ir nustatyti priemones, kad būtų galima patvirtinti profesinę patirtį, neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatus; pabrėžia, kad nacionalinės valdžios institucijos turi dalytis geriausia patirtimi; pabrėžia, kad svarbu įtraukti atitinkamas pilietinės visuomenės organizacijas, socialinius partnerius ir diasporos tinklus ir pačius darbuotojus, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, taip pat vietos valdžios institucijas ir tarptautines organizacijas (ypač Tarptautinę migracijos organizaciją (TMO), Tarptautinę darbo organizaciją (TDO) ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizaciją (EBPO)) į diskusijas dėl igūdžių apibrėžties, kurios turėtų apimti mokymą darbo vietoje, neformaliąją kvalifikaciją ir darbo patirtį;

⁽¹⁶⁾ 2012 m. gruodžio 20 d. Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo (OL C 398, 2012 12 22, p. 1).

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

Ryšių su trečiosiomis šalimis stiprinimas ir galimybių teisėtai atvykti skatinimas

23. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į tai, kad ES visuomenė senėja ir darbo jėga mažėja, darbuotojų judumo sistemos turi potencialo atgaivinti ES darbo rinkas ir prisidėti prie ekonomikos augimo;

24. remia pasaulinį ir regionų bendradarbiavimą migracijos srityje, kaip vieną iš būdų padidinti teisėtos migracijos būdų prieinamumą ir lankstumą; tebėra įsitikinęs, kad propaguojant tinkamus teisėtos migracijos kanalus būtų galima sumažinti neteisėtą migraciją, suardyti nusikalstamą neteisėto žmonių gabenimo verslo modelį, sumažinti prekybą žmonėmis ir išnaudojimą darbe, sustiprinti visų darbuotojų lygias galimybes ir pasiūlyti teisėtą būdą atvykti tiems, kurie svarsto galimybę migruoti į Sąjungą; atsižvelgdamas į tai ragina Komisiją reglamentuoti įdarbinimo agentūrų veiklą, galimai pasitelkiant Europos darbo instituciją;

25. mano, kad platesnis dialogas migracijos klausimais, pavyzdžiui, reguliariai rengiant ES ir įvairių trečiųjų šalių aukščiausiojo lygio susitikimus, galėtų padėti patenkinti ES darbo rinkų poreikius ir plėtoti darnias partnerystes, be kita ko, įmonių ir pilietinės visuomenės iniciatyvą, kuri gali padėti pasirengti trečiųjų šalių piliečių integracijai į paskirties šalies darbo rinką ir paskatinti tvarų igytų igūdžių perdavimą tarp kilmės ir paskirties šalių; pabrėžia, kad galima būtų pasiremti esamais igūdžiais grindžiamais susitarimais dėl specialistų pritraukimo partnerystės plėtojimo, pagal kuriuos paskirties šalis gali tiesiogiai dalyvauti formuojant trečiųjų šalių piliečių, kurie yra potencialiai suinteresuoti galimybe migruoti į ES, igūdžių rinkinius, be kita ko, nustatant mokymo priemones ir programas trečiosioms šalims, ir kuriais atsižvelgiama į partnerysčių su trečiosiomis šalimis skaidrumo poreikį, be kita ko, pasitelkiant poreikį įtraukti socialinius partnerius;

26. pabrėžia, kad emigrantų siunčiamos perlaidos yra svarbios ir kad saugi, reguliuojama ir teisėta migracija yra naudinga tiek siunčiančioms, tiek priimančioms šalims; remia pastangas spręsti protų nutekėjimo ir protų įtekėjimo keliamas problemas toliau plėtojant priemones, kuriomis būtų suteikta galimybė vykdyti apykaitinei migracijai; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją išanalizuoti kitose šalyse taikomų esamų modelių, pvz., taškais grindžiamos sistemos ir susidomėjimo pareiškimu grindžiamų modelių, naudą ir trūkumus; siekdamas palengvinti apykaitinę migraciją rekomenduoja nustatyti preferencinį judumą, galimybę gauti atnaujinamus leidimus ir pakartotinio atvykimo teisę ir pratęsti leistiną trečiųjų šalių piliečių nebuvimo laikotarpį, kad jie galėtų grįžti į savo gimtąsias šalis;

ES teisės aktų sistemos plėtra

27. primena, kad ES atsilieka konkuruodama dėl talentingų žmonių iš viso pasaulio; pažymi, kad vienintelis ankstesnės Komisijos pateiktas pasiūlymas dėl teisėtos darbo jėgos migracijos buvo susijęs su Mėlynosios kortelės direktyvos peržiūra; tebėra pasiryžęs siekti prasmingos ir patikimos Mėlynosios kortelės direktyvos peržiūros, kad būtų sukurta pridėtinė vertė, kalbant apie suderinimą, igūdžių pripažinimą, procedūrų supaprastinimą ir geresnį judumą Europos Sąjungoje;

28. pagrindžia poreikį palaikyti struktūrinį dialogą ir konsultuotis su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant atitinkamas pilietinės visuomenės organizacijas, socialinius partnerius ir diasporos tinklus, pačius darbuotojus, kurie yra trečiųjų šalių piliečiai, ir vietos valdžios institucijas bei tarptautines organizacijas (visų pirma TMO, TDO ir EBPO), svarstant būsimą ES teisės aktų sistemos plėtojamą;

29. mano, kad vykdant ES ir nacionalinę teisėtos migracijos politiką didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas darbo jėgos ir igūdžių trūkumui; todėl ragina Komisiją analizuoti darbo rinkos tyrimų ir darbuotojų migracijos sistemų, neatitinkančių tikrųjų darbo rinkos poreikių, trūkumus; rekomenduoja, kad Sąjunga plėtotų savo teisės aktų sistemą, siekdama į ją didesniu mastu įtraukti trečiųjų šalių piliečius, kurie ieško žemos ar vidutinės kvalifikacijos darbo ⁽¹⁷⁾;

⁽¹⁷⁾ Žr., pvz., Europos migracijos tinklo publikaciją „Darbo jėgos trūkumo ir darbo migracijos poreikio iš trečiųjų šalių į ES nustatymas“ (angl. *Determining labour shortages and the need for labour migration from third countries in the EU*), Europos Komisija, Briuselis, 2015 m.

2021 m. gegužės 20 d., ketvirtadienis

30. atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad trečiųjų šalių piliečiai dažnai įdarbinami namų ekonomikos ir priežiūros namuose sektoriuose⁽¹⁸⁾; pažymi, kad šiame sektoriuje dauguma darbuotojų yra moterys; ragina ES ir valstybes nares ratifikuoti TDO Konvenciją Nr. 189 dėl namų ūkio darbuotojų ir užtikrinti, kad būtų visapusiškai taikomi užimtumo standartai; be to, ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pasiūlyti teisėkūros veiksmus šioje srityje;

31. ragina Komisiją parengti ES masto sistemą, pagal kurią siekiant skatinti inovacijas būtų pritraukiami savarankiškai dirbantys asmenys, verslininkai ir startuoliai ir palengvinama tarpvalstybinė jų veikla, taip pat pritraukiami jaunesni trečiųjų šalių piliečiai, neturintys formaliosios kvalifikacijos, ir jiems sudaromos palankesnės sąlygos, pavyzdžiui, išduodant darbo ieškančio asmens ir mokymo visas, atsižvelgiant į platformos „Europass“ paslaugas pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą (ES) 2018/646⁽¹⁹⁾;

32. pripažįsta, kad konkretiems sektoriams skirtos direktyvos nėra universali priemonė, kurią įgyvendinant būtų patenkinti ES darbo rinkos poreikiai ar išspręsti bendresni teisėtos migracijos iššūkiai, ir kartu pažymi, kad dauguma valstybių narių yra priėmusios nacionalines programas, kuriomis siekiama pritraukti darbuotojų migrantų; yra įsitikinęs, kad vidutinės trukmės laikotarpiu ES turi atsisakyti sektorinio metodo ir priimti imigracijos kodeksą, nustatantį plataus masto taisykles, kuriomis būtų reglamentuojamas darbo Europos Sąjungoje ieškančių trečiųjų šalių piliečių atvykimas ir apsigyvenimas bei suderinamos tokių trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimų teisės;

33. atkreipia dėmesį į tai, kad taikant tokią bendrąją teisėkūros priemonę būtų išspręsta dabartinio procedūrų kratinio problema, neliktų skirtingų įvairiose valstybėse narėse taikomų reikalavimų, būtų užtikrintas būtinas taisyklių supaprastinimas ir suderinimas, nediskriminuojant nė vieno užimtumo sektoriaus ar nė vienos kategorijos darbuotojų; be to, mano, kad tokia priemonė palengvintų valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir ES bei trečiųjų šalių bendradarbiavimą;

o

o o

34. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

⁽¹⁸⁾ Taip pat žr. EPRS tyrimą „ES veiksmų nebuvimo teisėtos migracijos srityje kaštai“ (angl. *The cost of non-Europe in the area of legal migration*), Europos Parlamentas, Briuselis, 2019 m., p. 21–22.

⁽¹⁹⁾ 2018 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2018/646 dėl bendros geresnių paslaugų, susijusių su įgūdžiais ir kvalifikacijomis, teikimo sistemos („Europass“) (OL L 112, 2018 5 2, p. 42).